

"Restaurering - en nyvurdering af teori og praksis"  
-----

Gennem et langt arkitektliv i teori og praksis og beskæftiget lige meget med nybyggeri og historiske bygninger, er jeg, med den udfordring og inspiration der ligger heri, nået til en restaureringsopfattelse, som baserer sig på den engelske holdning, en nuancering af denne, en påbygning eller videreudvikling, om man vil.

Det kan undre, at den mere end 100 år gamle "europæiske", kunsthistorisk-æstetisk prægede restaureringsmetode stadig og ureflekteret dominerer i Danmark. Kun få synes bekendt med den "engelske", der som en reaktion mod de "ødelæggende kirkerestaureringer" blev fremsat af John Ruskin i sidste halvdel af 1800-tallet, og som så storartet beskrives af Stephan Tschudi-Madsen i "Restoration and Antirestoration".

Det er min opfattelse, at en "historisk" bygning ikke kun knytter sig til den oprindelige stilhistoriske situation, som "europæerne" mener og ønsker den genplaceret i. Det er heller ikke helt tilstrækkeligt at fikse den til den aktuelle, historisk værdifulde situation, som Ruskin, der sætter den i stå, så den bliver statisk.

En historisk sand bygning betinges, efter min opfattelse, lige fuldt af hele det historiske liv, den har levet siden opførelsen, hvorunder ændringer og senere tilføjelser også bliver dele af bygningens identitet og bekræfter dens autenticitet.

Selv tilsyneladende små detaljer som stoflighed, overfladers forfald, slid og patina spiller en betydeligere rolle end almindeligvis betragtet. Også relationen detalje/helhed, der i allerhøjeste grad er betinget af emnets størrelse (en dør, en bydel) kræver større opmærksomhed, ligesom processens fysiske indhold af fradrag og tillæg, og disses indbyres arkitektoniske relationer. Hertil kommer de historiske bygningers betydning som genbrug på baggrund af en kommende nødvendig økologisk holdning.

En historisk bygning er således til stadighed inde i et procesforløb, hvor fortid og nutid knyttes til fremtid. Herunder vil både almindelig vedligeholdelse og de specielle såkaldte "restaureringer" på godt og ondt influere på bygningens autenticitet, identitet og arkitektoniske fremtræden.

Forståelse for dette procesforløb og de hertil knyttede begreber influerer uundgåeligt på restaureringsholdningen og dermed på behandlingen af den historiske bygning, ikke kun som arkitektur og kunst, men også som levende, relevant, sandt historisk væsen. Konkret åbner det for meningsfulde eksistensmuligheder, og begrænser den ellers kostbare og problemfyldte ophobning af museale bygninger.







Fil R5-6

Processen. Div Notater.  
-----

8.12.89

Der er to meningsfulde muligheder.

1) Processens uhindrede og naturlige udvikling, hvor monumentet oftest ender med død og udslettelse.

2) Processens forsinkelse, udsættelse. D.v.s. ved beskyttelse (prevention) at bevare status quo længst muligt, uden at ændre på monumentets autenticitet. Dette indebærer eller antyder, eller udvikler en tredje mulighed.

3) at tilføje monumentet nye dele, hvorved autenticiteten opretholdes (bevares) men bygningen bliver brugbar, hvorved den fortsat kan leve videre. D.v.s. den ændrer nok ydre visuelt, men er stadig autentisk. Vigtigt er at det nye tilføjede er reversibelt.  
  
-----

8.12.89

Procesforløbet  
-----

Det er al tings fælles karakteristik, at være deltager i et procesforløb.

Den modsatte opfattelse, at opfatte al ting som statisk, værende i permanent eengangstilstand, er en stor misforståelse, som skaber problemer og ødelægger - både det man beskæftiger sig med og ens eget livs rytme og ro. Forståelsen for procesforløbet åbner for al tings interesse - også de negative.

Studiets betydning er vigtig - når noget "foles" negativt. Det kan hjælpe en over det negative. Og på lang sigt være positivt.  
  
-----